

ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

A. Γενικές Κατευθύνσεις

Ο ωρόνδρος τῆς κυβέρνησης ἀναφέρθηκε ἀπὸ τὰς
γεωμετρικὰ κατευθύνσεις τῆς κυβερνητικῆς πολιτικῆς
στὸν ἀγροτικό τομέα. Ὁ ἀγροτικό τομέας ὡς
ἐξειδικευμένο τὸ γεωμετρικὸ ἀπὸ τῆς κυβερνητικῆς

Οι κεντρικοί ἄξονες-στόχοι τῆς αγροτικῆς μας πολιτικῆς
προσδιορίζονται τόσο ἀπὸ τὴν σημασία τοῦ αγροτικοῦ τομέα
στὴν κοινωνικὴ καὶ οικονομικὴ ἀνάπτυξη τοῦ τόπου ὅσο καὶ
ἀπὸ τὶς βασικὲς ἐπιλογές τῆς αναπτυξιακῆς πολιτικῆς τῆς
κυβέρνησης.

Οι στρατηγικοὶ στόχοι τῆς αγροτικῆς πολιτικῆς εἶναι :

- (α) ἡ αὐτάρκεια τῆς χώρας σὲ εἶδη διατροφῆς,
- (β) ἡ προώθηση τῶν εξαγωγικῶν δυνατοτήτων τοῦ αγροτικοῦ
τομέα με ἀναδιάρθρωση τῆς παραγωγῆς κύρια πρὸς προϊόντα
υψηλῆς εἰσοδηματικῆς ελαστικότητας στὴ διεθνή ἀγορά με
παράλληλη μεγιστοποίηση τῆς ἐγχώριας προστιθέμενης ἀξίας,
καὶ
- (γ) ἡ ἀνύψωση τοῦ βιοτικοῦ ἐπιπέδου τοῦ αγροτικοῦ κόσμου
καὶ ἡ μείωση τῶν εἰσοδηματικῶν ἀνισοτήτων μεταξὺ τῶν
αγροτῶν, μεταξὺ τῶν διαφόρων περιφερειῶν καὶ μεταξὺ
τοῦ αγροτικοῦ καὶ τοῦ μὴ αγροτικοῦ εἰσοδήματος.

Γιὰ τὴν υλοποίηση αὐτῶν τῶν στόχων εἶναι ἀπαραίτητο :

- (α) νὰ ἀντιμετωπίζεται ὁ αγροτικὸς τομέας ὡς κοινωνικὸς χώρος
καὶ ὄχι μόνον ὡς οικονομικὸς, καὶ
- (β) νὰ διαμορφωθοῦν οἱ συνθήκες ποὺ θὰ ἐπιτρέπουν στοὺς αγρό-
τες, μέσα ἀπὸ συλλογικὲς διαδικασίες, νὰ συμμετέχουν στὴ
διαδικασία λήψης καὶ υλοποίησης τῶν ἀποφάσεων ποὺ τοὺς
αφοροῦν.

~~Οι ρυθμίσεις καὶ μέτρα ποὺ μποροῦν καὶ πρέπει νὰ ὁλοκληρωθοῦν
μέχρι τὸ 1989 καὶ ποὺ συνιστοῦν τὴν αγροτικὴν μας πολιτικὴν
προσπαθοῦν νὰ ἐπιτύχουν κατὰ τομ~~

Τὸν χειρὰς αὐτοῦ ἔρχεται θὰ εἰσέλῃ

1. Στον τομέα της Γεωργίας

- (α) την αύξηση της παραγωγικότητας του γεωργικού τομέα και την βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των γεωργικών προϊόντων,
- (β) την αναδιάρθρωση και ποιοτική βελτίωση της παραγωγής με κριτήριο τις δυνατότητες της εσωτερικής και εξωτερικής αγοράς,
- (γ) τη διεύρυνση των εξαγωγικών δυνατοτήτων στα πλαίσια μίας επιθετικής στρατηγικής εξαγωγών,
- (δ) την αύξηση του εισοδήματος των γεωργών και την άμβλυνση των εισοδηματικών ανισοτήτων στον αγροτικό τομέα με ταυτόχρονη συγκράτηση του αγροτικού πληθυσμού στην ύπαιθρο,
- (ε) την ενίσχυση των συλλογικών δραστηριοτήτων των παραγωγών και κυρίως των γεωργικών συνεταιρισμών, και
- (στ) την κοινωνική και πολιτιστική ανάπτυξη της υπαίθρου.

2. Στον τομέα των Δασών :

- (α) την προστασία των δασών και γενικότερα του φυσικού περιβάλλοντος και της οικολογικής ισορροπίας από τους διάφορους κινδύνους (πυρκαϊές, επεμβάσεις κ.λ.π.),
- (β) την αύξηση της δασικής παραγωγής, τη μείωση της εξάρτησής μας από το εξωτερικό και την αύξηση της παραγωγικότητας των δασών με την ορθολογικότερη εκμετάλλευσή τους,
- (γ) την αύξηση της επιφάνειας των δασών με αναδασώσεις και τη βελτίωση της μορφής και σύνθεσης των υφιστάμενων δασών, και
- (δ) την ενίσχυση των δασικών συνεταιρισμών ώστε σταδιακά να αποτελέσουν τους κύριους φορείς εκμετάλλευσης των δασών και των δασικών βιομηχανιών.

3. Στον τομέα της Αλιείας :

- (α) την προστασία των εγχωρίων αλιευτικών πόρων από τη ρύπανση και την εξάντληση,
- (β) την εξασφάλιση κατάλληλων αλιευτικών πεδίων, εκτός ελληνικών θαλασσών,
- (γ) τη δημιουργία των προϋποθέσεων για την παραπέρα ανάπτυξη των καλλιεργειών ιχθυηρών,
- (δ) την προώθηση της συνεταιριστικής οργάνωσης των αλιέων για να αναλάβουν ενεργό ρόλο στη διάθεση του προϊόντος και στην ορθολογική εκμετάλλευση των αλιευτικών πόρων, και
- (ε) την εξυγίανση της διάθεσης των προϊόντων της αλιείας προς όφελος των παραγωγών.

Για την επιτυχία των παραπάνω στόχων, κύρια μέσα επηρεασμού της αγροτικής οικονομίας είναι η πολιτική τιμών και εισοδημάτων, η πολιτική επενδύσεων, η διαρθρωτική πολιτική και η χρηματοπιστωτική πολιτική.

Οι βασικές επιλογές που καθορίζουν τις επιμέρους αυτές πολιτικές είναι :

1. Η αύξηση ή τουλάχιστον η διατήρηση στα ίδια επίπεδα του ύψους των δημοσίων δαπανών για τον αγροτικό τομέα με
 - (α) ταυτόχρονη μεταβολή της σχέσης επενδύσεων προς επιδοτήσεις, υπέρ των πρώτων, και
 - (β) εσωτερική βελτίωση της δομής των επενδύσεων προς όφελος της χρηματοδότησης έργων εξυγίανσης και ολοκλήρωσης του κυκλώματος παραγωγής-μεταποίησης-εμπορίας και της τεχνολογίας ανάπτυξης και στήριξης του τομέα.
2. Η διαμόρφωση του συστήματος ενισχύσεων με τέτοιο τρόπο ώστε να επιτευχθεί :
 - (α) βαθμιαία προσέγγιση σε ένα οικονομικά ορθολογικό και κοινωνικά δίκαιο σύστημα τιμών,

(β) βαθμιαία και κλιμακούμενη υποκατάσταση των επιδοτήσεων εισροών από επιδοτήσεις στα τελικά προϊόντα και - κυρίως - από εισοδηματικές ενισχύσεις.

3. Η προώθηση μέσα από τα μέτρα της πολιτικής τιμών και εισοδημάτων και της πολιτικής διαρθρώσεων της συνεταιρισμένης οικονομικής εκμετάλλευσης ως βασικού μοχλού και κυττάρου ανάπτυξης του αγροτικού τομέα.
4. Η ενεργή συμμετοχή των συλλογικών φορέων των αγροτών (συνεταιρισμών και συλλόγων) στην όλη παραγωγική διαδικασία.
5. Η εξυγίανση της αγροτικής πίστης με την ουσιαστική συμμετοχή των αγροτών, μέσα από τις συνεταιριστικές τους οργανώσεις, στη διαμόρφωση της χρηματοδοπιστωτικής πολιτικής του τομέα.

Με βάση τις παραπάνω επιλογές στρατηγικής και τακτικής στην επόμενη τετραετία 1985-1989 θα πρέπει να ληφθούν τα συγκεκριμένα μέτρα που περιγράφονται περιληπτικά στις επόμενες παραγράφους και που η υλοποίησή τους και είναι εφικτή και ανταποκρίνεται στις δοσμένες κοινωνικο-πολιτικές συνθήκες της χώρας.

Β. Ειδικές κατευθύνσεις

Θεσμικές ρυθμίσεις

1. Στη διάρκεια της διακυβέρνησης του ΠΑΣΟΚ από το 1981 έως το 1984 προετοιμάστηκαν μιά σειρά από θεσμικά μέτρα, που δέν ολοκληρώθηκαν είτε γιατί τα σχετικά σχέδια νόμου δέν ψηφίστηκαν από τη Βουλή λόγω έλλειψης χρόνου είτε γιατί δέν έχει κλείσει ο δημόσιος διάλογος και η νομοτεχνική επεξεργασία των νομοθετημάτων. Στην τετραετία που έρχεται πρέπει να ολοκληρώσουμε το θεσμικό πλαίσιο, που θα εγγυάται την γρήγορη ανάπτυξη του αγροτικού τομέα. Τα θεσμικά μέτρα που εκκρεμούν αφορούν:

2. Στον τομέα της Γεωργίας

Την οργάνωση της παραγωγής και εμπορίας του πολλαπλασιαστικού υλικού φυτικών ειδών.

Την οργάνωση της διακίνησης και τον έλεγχο των λιπασμάτων.

Την έγκριση κυκλοφορίας και τον έλεγχο των γεωργικών φαρμάκων.

Την εμπορία των γεωργικών φαρμάκων.

Την ρύθμιση θεμάτων σχετικά με το εξαγωγικό εμπόριο με βάση την εμπειρία που προκύπτει από τη λειτουργία του Κεντρικού Φορέα. Εξαγωγών και τη δραστηριότητα της ΑΓΡΕΞ.

Στον τομέα των Δασών

- Τη ρύθμιση ζητημάτων σχετικά με τους βοσκοτόπους, την κτηνοτροφική αποκατάσταση και την παραχώρηση δασικών εκτάσεων για κοινωνικές σκοπούς.
- Τη ρύθμιση θεμάτων σχετικά με τη διαχείριση και προ-

στασία των δασών και των δασικών εκτάσεων και την εφαρ-
μογή του δασικού κτηματολογίου.

- Τον καθορισμό των προστατευτέων φυσικών περιοχών.
- Την δημιουργία δασοφυλακής και την εκπαίδευση του προ-
σωπικού των δασικών υπηρεσιών.
- Το κυνήγι.

Στον τομέα της πολιτικής Γης

Την εκκαθάριση εποικιστικών εκκρεμοτήτων.

Τη διάθεση των γαιών του δημοσίου.

Την προστασία των γεωργικών εκτάσεων, τον καθορισμό χρήσεων
γης και τις δικαιοπραξίες επί γεωργικής γης.

Την νομοθεσία για τον αναδασμό και τις ρυθμίσεις δημοσιονο-
μικής και πιστωτικής πολιτικής όπως και του αστικού δικαίου
μέσω των οποίων ασκείται η πολιτική γης. *Εξέχουσ υα διευασυνθεί ο
αγρότης να εξαγορεύσει το έδαφος του.*
Τη διαχείριση των υδατικών πόρων ώστε να προωθηθεί η ορθολο-
γική χρήση των νερών (επιφανειακών και υπογείων) και η ανα-
μόρφωση των Τοπικών και Γενικών Οργανισμών Εγγείων Βελτιώσεων
(ΤΟΕΒ και ΓΟΕΒ).

Στον τομέα της οργάνωσης και ασφάλισης της αγροτικής παραγωγής

Την οργάνωση και λειτουργία φορέα για την ασφάλιση της αγρο-
τικής παραγωγής.

Τη σύνταξη και τήρηση μητρώου αγροτών *Το μητρώο αγροτών θα αλωσυνθεί
Αρχειοποίηση των τιμών και διαρθεύσει.*
Την ίδρυση Εθνικού Ιδρύματος Αγροτικής Παραγωγής και την ανα-
διοργάνωση της αγροτικής έρευνας.

Την υπαγωγή του ~~Αυτόνομου Στατιστικού Οργανισμού (Α.Σ.Ο.)~~ και
του Εθνικού Οργανισμού Καπνού (ΕΟΚ) υπό την εποπτεία του
Υπουργείου Γεωργίας.

Στον τομέα της Αλευρίας

Τη συμπλήρωση και αναμόρφωση του Αλευρτικού Κώδικα.

3. Στον τομέα της προώθησης των Αγροτικών Συνεταιρισμών, μετά την ψήφιση του νέου νόμου, θα απαιτηθεί πέρα από την έκδοση των προβλεπομένων κανονιστικών διαταγμάτων, εντατικοποίηση των προσπάθειών με :
- (α) την έκδοση ερμηνευτικών εγκυκλίων για την εφαρμογή του νέου θεσμικού πλαισίου
 - (β) την άσκηση καθοδηγητικής δραστηριότητας για τη ~~στήριξη~~ και την ενεργοποίηση των συνδικαλιστικών στελεχών στην προσπάθεια μετάλλαξης του συστήματος
 - (γ) τη στελέχωση των νέων συνεταιρισμών με κατάλληλο ~~(από ιδεολογική και εκπαιδευτική άποψη)~~ στελεχικό δυναμικό
 - (δ) τη δημιουργία μηχανισμού τεχνικής υποστήριξης ~~(θα πρέπει να περιλαμβάνει οποιαδήποτε κεντρική επιτελική μονάδα)~~ των νέων συνεταιρισμών με δυνατότητα (τεχνικής και νομικής) παρακολούθησης της εφαρμογής του νέου νόμου ~~και παρέμβαση για το ξεπέρασμα προβλημάτων που σφαλώς θα προκύψουν~~
 - (ε) την παροχή οικονομικών ενισχύσεων για την εκκίνηση Συνεταιριστικών μονάδων ή Συνεταιριστικών δραστηριοτήτων ~~(και την ενίσχυση της παροχής πιστωτικών διευκολύνσεων προς τους νέους Συνεταιρισμούς, στα πλαίσια της οποίας θα πρέπει να αντιμετωπιστεί και το πρόβλημα των προβληματικών παλιών συνεταιρισμών.)~~
4. Παράλληλα με την ενδυνάμωση των συνεταιρισμών θα πρέπει να συνεχιστεί, να ολοκληρωθεί και να ενταθεί η προσπάθεια αναβάθμισης και ορθολογικοποίησης των λειτουργιών και δραστηριοτήτων του Υπουργείου Γεωργίας με :

- (α) τον αναπροσδιορισμό, μετά την μεταβίβαση σημαντικού μέρους δραστηριοτήτων τους στους νέους συνεταιρισμούς, ^{με την έγκριση} του ρόλου των Νομαρχιακών Υπηρεσιών (Εφαρμοβές κ.λ.π.) και τη συνέχιση της αποκέντρωσης λειτουργιών και της αποσυγκέντρωσης υπηρεσιών του Υπουργείου
- (β) την ολοκλήρωση του προγράμματος ανάλυσης λειτουργικών ροών του Υπουργείου και ~~τελικά την εφαρμογή των πορισμάτων της ανάλυσης για την~~ ελαχιστοποίηση της γραφειοκρατίας ~~και~~ την εφαρμογή συστήματος προγραμματισμού και μέγιστης αξιοποίησης του στελεχικού δυναμικού του, το σχεδιασμό της ορθολογικής τοποθέτησης και αξιοποίησης του υπάρχοντος προσωπικού και της πρόσληψης νέου.
- (γ) την ανάπτυξη προγραμμάτων εκπαίδευσης επιμόρφωσης και μετεκπαιδεύσεων των υπηρεσιακών στελεχών, που περιλαμβάνει και την συντονισμένη αναμόρφωση των εκπαιδευτικών προγραμμάτων των Τ.Ε.Ι. και Α.Ε.Ι.
- (δ) την ανάπτυξη του συστήματος πληροφόρησης, με την κωδικοποίηση των θεσμικών και διοικητικών διατάξεων και την θέσπιση εκδόσεων συνεχώς ενημερωμένων ~~Διαρκούς Ενημέρωσης~~ για διάφορα επίπεδα χρηστών (στελέχη διοίκησης, στελέχη συνεταιρισμών, αγρότες), την εντατικοποίηση σεμιναρίου ενημέρωσης σε θέματα διαρθρωτικών και άλλων προγραμμάτων κ.λ.π., που στόχο θα έχουν την ενεργοποίηση των παραγωγών στα πλαίσια της Αγροτικής Πολιτικής.

5. Για την ανάπτυξη της αγροτικής οικονομίας, ιδιαίτερα στις προβληματικές περιοχές και τη βαθμιαία μετεξέλιξη της Γεωργικής Πολιτικής που εφαρμόζεται σήμερα σε ολοκληρωμένη Αγροτική Πολιτική θα πρέπει:

- Να συνταχθούν προδιαγραφές σύνταξης μελετών ολοκληρωμένων προγραμμάτων αγροτικής ανάπτυξης.
- Να μετεκπαιδευτούν στελέχη στη σύνταξη τέτοιων προγραμμάτων.
- Να προσαρμοστούν οι υπηρεσιακές διαδικασίες και οι υπηρεσιακές μονάδες του Κέντρου και της Περιφέρειας στις απαιτήσεις αυτού του τύπου αναπτυξιακής προσπάθειας.

Η προσπάθεια προς αυτή την κατεύθυνση θα επιτρέψει την αξιοποίηση των Κοινοτικών διαρθρωτικών προγραμμάτων, τη μεγιστοποίηση των συναλλαγματικών ροών από την ΕΟΚ και την δραστική παρέμβαση στις διαρθρώσεις του Αγροτικού Τομέα.

6. Θα πρέπει να ενταθούν οι προσπάθειες αναδιάρθρωσης των καλλιεργειών και της αγροτικής παραγωγής γενικότερα, μέ:

- σύνταξη κατάλληλων μελετών αναδιρθρώσεων με έμφαση στην διακλαδική διάρθρωση της παραγωγής (δηλ. φυτική-ζωϊκή παραγωγή) και στην ποιοτική αναβάθμιση της παραγωγής στη βάση των απαιτήσεων της ζήτησης (τυποποίηση προϊόντων, ^{πο}προϊόντα υψηλής εισοδηματικής ελαστικότητας κλπ.).
- εντατικοποίηση των αρδευτικών έργων, που προϋποθέτει ενίσχυση των αρμόδιων υπηρεσιών (ποιοτική και ποσοτική) ^{και} καλύτερη αξιοποίηση του τεχνολογικού εξοπλισμού ^{των} αναμόρφωση των αρδευτικών έργων, καλύτερη αξιοποίηση του υδατικού δυναμικού και αναμόρφωση των θεσμών σ' αυ-

προσπαύ ελπίεταση
την περιόδο οικονομική
μέ την παραγωγή
αφίμων και αρωμάτων
από ιαγίων.

τόν τον τομέα (ΤΟΕΒ, ΓΟΕΒ, Τιμολογιακή Πολιτική νερού κλπ.)

- καλύτερη αξιοποίηση των εδαφικών πόρων, που προϋποθέτει εντατικοποίηση των προγραμμάτων του εδαφολογικού χάρτη (για τον προσδιορισμό ζωνών καλλιεργειών), επιτάχυνση της εφαρμογής ^{της ουσίας} του νέου νόμου για τους βοσκοτόπους, την προώθηση των παρεμβάσεων στη διαχείριση της γεωργικής γης (προγράμματα νέου τύπου αναδασμού ~~όπως πρόταση 2.6 παραπάνω~~), κλπ.

7. Η συνολική προσπάθεια πρέπει να έχει ισχυρή ερευνητική και τεχνολογική υποστήριξη που θα είναι δυνατή με την ίδρυση του Εθνικού Ιδρύματος Αγροτικών Ερευνών και την οικονομική και διοικητική ενίσχυση της εγχώριας καννοτομίας τόσο στο στάδιο ανάπτυξης της (έρευνα) όσο και στο στάδιο εμπορικής αξιοποίησής της.
8. Το πρόβλημα της αγροτικής ανάπτυξης, όμως, είναι έντονα κοινωνικό. Γι' αυτό θα πρέπει να ενταθούν τα προγράμματα κοινωνικής υποδομής στον αγροτικό χώρο (υγεία, παιδεία, βρεφονηπιακή μέριμνα, πολιτιστική υποδομή) και η εφαρμογή ειδικών μέτρων κοινωνικού χαρακτήρα (στέγη, κλπ.) για κλάδους όπως η κτηνοτροφία.
9. Καθοριστικό ρόλο στην αγροτική οικονομία παίζουν οι τομείς της μεταποίησης και της εμπορίας. Γι' αυτό θα πρέπει:
 - να ενταθούν οι προσπάθειες ανάπτυξης της υλικοτεχνικής υποδομής με την προώθηση των Περιφερειακών Αγορών, των Σφαγείων, και Κρεαταγορών κλπ.
 - να ενισχυθούν θεσμικά, τεχνικά και οικονομικά οι σχετικές Συνεταιριστικές δραστηριότητες ~~και να υπάρξει νομοθετική κάλυψη προσπαθειών όπως Κεντρικός φορέας Εξαγωγών.~~

να στελεχωθούν και οργανωθούν τα Γραφεία Εξωτερικού.

10. Στον τομέα των δασών θα πρέπει να ενταθούν οι προσπάθειες για την κατασταλτική, αλλά και την προληπτική κύρια προστασία του δασικού πλούτου, την ολοκλήρωση του προγράμματος αποτερματισμού των δασών και την απεμπλοκή με νομοθετική ρύθμιση, των διαδικασιών του δασικού κτηματολογίου και την ενίσχυση των προγραμμάτων δασών αναψυχής. *Κύριο σημείο της φρεσάδας μας θα είναι ενίσχυση ή αναμόρφωση της σημερινής αλτιφαιτικής, ως ύψους 7^η*
11. Στην 4^ητία 1985 - 1989, πρέπει να προωθηθεί η ανάλυση και μελέτη του κόστους παραγωγής και να διαμορφωθεί μιά νέα πολιτική τιμών που να ορθολογικοποιεί το πλέγμα ενισχύσεων, επενδύσεων κλπ. έτσι που:

- α) να ανταποκρίνεται στην ιδεολογική και κοινωνική φιλοσοφία του Κινήματος, και
- β) να αποτελέσει δραστικό εργαλείο θετικής παρέμβασης στα διαρθρωτικά χαρακτηριστικά της ελληνικής αγροτικής οικονομίας.

12. Ως προς τις σχέσεις μας, με την Κοινότητα: θα πρέπει να επιδιώξουμε τον επηρεασμό της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής προς κατεύθυνση όπου τα μέτρα διαρθρώσεων θα παίζουν όλο και πιο σημαντικό ρόλο και η αναπτυξιακή λογική θα αποτελέσει κυρίαρχο στοιχείο για τη λήψη αποφάσεων.

7^η
Για κατασκευή
νομοθεσίας για τα
δάση με στόχο την
μαγλύτερη προστασία
και διαχείριση
του δασικού
πλούτου.